

Rådslag för Kyrkvinden 2023

Vårt verksamhetsmål

Målformuleringen som den antogs 2005 när Kyrkvinden Ef bildades: De ökade energipriserna minskar församlingens ekonomiska utrymme för att bedriva sin verksamhet. En ökande energiförbrukning utan omställning av energiproduktionen tär på och förändrar jordens klimat på grund av förbränning av enorma mängder av fossila bränslen. Arbetet med energiomställning kan i Svenska kyrkan förena ekonomiska besparingar med etisk profilering och tro. Svenska kyrkans alla byggnader på närmare 5 000 000 kvm yta kan förses med etiskt profilerad energi och samtidigt stärka Svenska kyrkans ekonomi. Kyrkvinden verkar för detta mål.

Våren 2023

Kyrkvinden ekonomisk förening nu står inför stora utmaningar – ganska uppenbart är att vi behöver byta elbolag och tiden närmar sig för medlemmarna att fatta beslut om Kyrkvindens framtid, det behövs för att kyrkans församlingar, pastorat och stift även i fortsättningen kan få ökad tillgång på förnybar el. Något som i dessa dagar, i efterdyningarna av COP27 framstår som ännu viktigare.

Det behövs mer förnybar el i kyrkan och ska Kyrkvinden vara delaktig i det behöver GG7 repareras eller förnyas

I juli 2009 togs vårt verk GG7 i drift för första gången och sedan dess har verket snurrat och levererat omkring 115 000 MWh förnybar el. Ända fram till utgången av 2019 kunde våra medlemmar köpa förnybar el till priset 25 öre/kWh. Efter Covid-19 pandemin under 2021 rusade priset på elmarknaden, en utveckling som förstärktes av Rysslands krig mot Ukraina under våren 2022 och sedan dess har det varit svårt för alla inom elhandel att orientera sig rätt.

Under hösten 2022 fick vi signaler från GG7 att allt inte stod rätt till i växellådan och den 2 november måste verket stoppas för inre undersökning. Vi har konstaterat att växellådan måste renoveras, en mycket kostsam operation. Hur vi ska gå vidare med denna måste undersökas noga och vi menar att våra medlemmar ska få tycka till om detta. Under tiden kan Kyrkvinden fortfarande leverera el från GG8 och under den tiden behövs även nya krafter väljas in i styrelsen med operativ kapacitet.

De olika alternativen

1 Gör ingenting – kör så länge det går

Efter invändig fotografering av GG7's växellåda och efterföljande utvärdering tillsammans med Moventas Oy beslöts att verket kunde återstartas med stor försiktighet.

I hela januari har GG7 rullat på med reducerad effekt till 1,2 MW. Endast ett kort stillestånd på några timmar har intäffat. På den nivån har verket givit 400 MWh under januari månad och det är trösterikt. Från växellådans övervakningssystemet får vi dock veta att en litet antal metallpartiklar fortlöpande frigörs. Verket kan nog rulla på några månader till, men hur många vet ingen. Förr eller senare går det inte längre och då blir verket stående och en rad avställningsåtgärder måste vidtas. Växellådan måste varmhållas för att kunna frirulla turbinen med jämna mellanrum. Gör man inte det kommer vindkraftverket snart övergå till att bli skrot.

2 Renovera – byta växellåda

På den nu reducerade nivån har verket kunnat ge upptill 400 MWh och med det nuvarande elpriser kan vi räkna med kanske 200 000 kr i månadsintäkt. Förhoppningsvis kan verket rulla på några månader till, men hur många vet ingen. Varje fungerande månad kan verket fortsätta generera intäkter.

Att byta växellåda på GG7 är en stor och kostsam marin operation och att det kan genomföras på ett smart sätt fick vi se sommaren 2022 när franska Innovent bytte växellådor på två av sina verk. Hur mycket den operationen kostade har vi ingen kunskap om men från den "gamla" tiden när det kommunala bolaget VPV Kraft AB ägde verken vet vi att prislappen var på omkring 12 MKr per verk. Nu finns det skäl att tro att priset för ett växellådsbyte med den nya metoden inte alls behöver bli högre då den utförs på ett mycket resurssnållare sätt - man behövde inte etablera en jättekran för att lyfta ned hela nacellen. Den största svårigheten vid ett eventuellt växellådsbyte är dock att finna en växellåda för renovering så att den finns klar inför den marina operationen.

Ett eventuell beslut om ett växellådsbyte måste fattas så snart som möjligt och kanske vi kan se ett pris på 12 - 13 Mkr.

3 Byta till bättre verk på samma plats

Svårigheterna att få tag i växellåda för renovering är naturligtvis helt avgörande för ett utbyte och går det i lås är det bra. Fast ännu bättre vore det om ägarna kunde enas om att genomföra en nyinvestering eller repowering som de kallas när man byter verk på befintliga fundament eller torn. Det skulle kunna ske till exempel genom att man byter ut nacellen mot en modernare, kanske i samma storlek eller enbart snäppet större. Ett rättesnöre för en sån operation måste vara att finna en maskin med största möjliga driftsäkerhet för att minska kostnader för svårbemästrade driftstopp som följer av sjöplaceringen. Rikliga vindlägen ger god produktion men färre möjligheter att serva verken. Det finns exempel på där man genomfört sådant utbyte WWD3 maskiner, på samma fundament/torn. Omkring 2020 blev vi kontaktad av ett företag där man angav att ett sådant repoweringprojekt skulle kosta omkring 25 - 30 MKr

4 Avveckla verksamheten

Om vi beslutar om att avveckla verksamheten innebär det i praktiken att vi måste försöka finna en köpare till verken. Det är dock inte helt otroligt att det går att finna köpare till verken och främst är det tillstånden att ha vindkraftverk på fundamenten i Väneren som är värdefulla. Varken miljötilståndet eller rådighetstillståndet för sjöbotten från Kammarkollegiet innehåller någon bortre tidsgräns och för närvarande utgår inte heller någon arrendeavgift.

Skulle vi bara lägga ner verksamheten och promenera därifrån skulle föreningen bli ålagd att montera ner vindkraftverken - det framgår av miljötilståndet som säger "Åtgärder för återställande skall vidtas ifall verksamheten läggs ner".

Kyrkvindens organisation

Kyrkvindens administrativa verksamhet har ända sedan föreningens bildande hanterats av en enda person – inledningsvis från anställningen vid dåvarande Svenska Kyrkans församlings- och pastorsförbund och sedan efter pensioneringen – som ett konsultuppdrag från egen arbetsplats. Under 2023 pågår en överflyttning av detta arbete till [W3 Energy AB](#) i Umeå där det finns både administrativ och teknisk kompetens. Målsättningen med flytten är att Kyrkvinden ska få en mer professionell ledning så att styrelsens arbete bli mer koncentrerat mot övergripande beslutsfattande.

Styrelsen behöver nya krafter för möta kommande utmaningar och redan nu fattas en person då denne inte längre kan sitta i styrelsen efter att ha fått anställning hos annan arbetsgivare. Till den kommande föreningsstämman den 24 april behövs minst två nya personer väljas in i styrelsen. Styrelseledamöterna representerar vanligtvis en församling, ett pastorat eller ett stift men i fall medlemskapet i Kyrkvinden är personligt kan denne även sägas representera sig själv.

Miljönyttan

Vid utgången av januari 2023 är totalproduktionen för Kyrkvindens två verk 115 GWh och den ackumulerade ekonomiska miljönyttan uppgår till 67,9 miljoner eller 7 490 kr /andel. Beräkning av miljönyttan baseras på den modell som accepterades och användes i miljömål M 52-02 Växjö miljödomstol - samma metod som använts i tidigare årsbokslut och ekonomirapporter mellan stämmorna.

2023-03-10 GJ